

Наказ №232 від 01.09.2022 р.

Інструкція № 34

з охорони праці та пожежної безпеки в навчальних майстернях школи

I. Деревообробні навчальні майстерні належать до пожежо-небезпечних виробництв. Щоб запобігти виникненню пожежі, в майстерні дотримуються таких заходів пожежної безпеки:

- Електрообладнання та технологічне обладнання в приміщеннях для деревообробки повинно відповідати конструкторській документації.
- Технологічне обладнання, приладу опалення, електрообладнання необхідно очищати від пилу, тирси, стружки та інших забруднень не рідше одного разу за зміну.
- Самозаймання виникає тоді, коли тирса, вугільний пил, промаслені ганчірки звалені в купу і лежать тривалий час. Щоб запобігти пожежі, необхідно постійно стежити за чистотою у майстерні і правильним зберіганням легкозаймистих матеріалів.
- Зібрані відходи деревини потрібно своєчасно прибирати і виносити з майстерні.
- Під час зберігання лісопиломатеріалів на відкритих майданчиках висота їх штабелів не повинна перевищувати 8 м, а штабелів круглого лісу -3м. Відстань між штабелями в групі -2м між групами - 25 м. До штабелів повинен бути забезпечений вільний доступ. У разі зберігання лісопиломатеріалів у будівлях ширина проходу між штабелями повинна бути не менше 0,8 м.
- Заготовки і вироби розміщують тільки на відведених для цього місцях.
- Фарбування і лакування можна проводити лише в спеціальних приміщеннях з приточно-витяжною вентиляцією.
- Пензлі, щітки, ганчірки, пульверизатори після роботи потрібно зберігати в закритих відрах (або бідонах) під витяжкою або в провітрюваних металевих шафах.
- Забороняється користуватись відкритим вогнем для приготування клею.
- Кожний учень зобов'язаний знати правила пожежної безпеки, уміти користуватись засобами пожежогасіння в разі виникнення пожежі.
- Кожний виробничий цех майстерні обладнують первинними засо-

- бами пожежогасіння, що утримуються в справному стані.

- Проходи, виходи, коридори, тамбури, драбини, горищні приміщення слід постійно тримати в справному стані і нічим не захаращувати.

- Забороняється захаращувати доступи й проходи до протипожежного інвентаря та засобів пожежогасіння.

- Найчастішими причинами, що призводять до пожежі, бувають такі: пошкодження розетки, звисаючі оголені проводи, несправні запобіжники, поганий контакт у вимикачах, застосування проводів менших перерізів, перевантаження електромережі. Щоб запобігти пожежі, необхідно систематично перевіряти електромережу і своєчасно усувати несправності. Усі електричні проводи повинні бути з непошкодженою ізоляцією, а пошкожені місця старанно ізолюють, електричні апарати й електродвигуни захищають від потрапляння всередину сторонніх предметів та пилу.

- У деревообробному цеху та інших подібних цехах електричні лампочки повинні закриватися тільки герметичними плафонами, а вся апаратура керування повинна бути закритого типу.

- Електропроводку проводять у металевих трубах.

- Зберігати в цехах чи майстернях пальне і мастильні матеріали, фарби, лаки або розливати їх на підлогу категорично забороняється.

Розтіяті на *підлозі пальне і мастильні матеріали слід прибрати в спеціальну тару і знищити*. Це місце треба посипати тирсою або піском.

- Дороги, проходи, проїзні, під'їзні шляхи до джерел води і місць розміщення пожежного інвентаря повинні бути вільними для руху, а пожежна сигналізація бути справною.

- Не дозволяється в столярних цехах та майстерні користуватися електричними нагрівальними приладами з відкритими нагрівальними елементами і без вогнетривких підставок, а також відкритим вогнем.

- Промашене ганчір'я, інший обтиральний матеріал слід зберігати в металевих ящиках з кришками, що закриваються. У кінці занять ящики треба очистити, а використаний матеріал вивезти і спалити в безпечному місці.

- У разі загоряння горючих рідин (бензину, гасу тощо) полум'я слід гасити пінним вогнегасником, закидати піском, накривати повстю тощо.

- Під час експлуатації опалювальних пристроїв не дозволяється:

- а) захаращувати місце біля них будь-якими приладами або матеріалами;

- б) сушити на них і трубопроводах спецодяг; будівельні матеріали.

- При загорянні електрообладнання використовувати вогнегасники газові, порошкові і вуглекислотні.

II. До первинних засобів пожежогасіння належать: вогнегасники, внутрішні пожежні крани з рукавами, а також **пожежний інвентар:** бочки з водою, ящики з піском, пожежні відра, совкові лопати, покривала з негорючого теплоізоляційного полотна, грубововняної тканини або повсті, **пожежний інструмент:** гаки, ломи, сокири тощо.

Пожежний інвентар має бути пофарбований в червоний та білий кольори, а пожежний інструмент - в чорний.

В залежності від типу вогнегасних речовин вогнегасники поділяються на пінні, газові, порошкові. Вогнегасник є первинним засобом гасіння вогнища пожежі, яка щойно виникла, тобто він максимально ефективний на початковому її етапі. **Існує кілька видів вогнегасників:**

ВХПП (вогнегасник хімічний повітряно-пінний);

ВПП (вогнегасник повітряно-пінний);

ВП (вогнегасник порошковий);

ВВ (вогнегасник вуглекислотний).

Залежно від способу транспортування до місця пожежі, вогнегасники поділяють на:

- **переносні**, конструктивне виконання та маса яких забезпечують зручність їхнього перенесення людиною (можуть бути ручними чи ранцевими);

- **пересувні**, змонтовані на колесах чи візку.

За видом вогнегасної речовини, вогнегасники поділяють на:

- **водні** (із зарядом води чи води з добавками);

- **пінні** (із зарядом піноутворювачів різноманітних видів);

- **повітряно-пінні** (із зарядом водяного розчину піноутворювальних добавок);

- **хімічно-пінні** (із зарядом хімічних речовин, які на момент приведення вогнегасника в дію вступають у реакцію з утворенням піни та надмірного тиску);

- **порошкові** (із зарядом вогнегасного порошку);

- **вуглекислотні** (із зарядом діоксиду вуглецю);

- **хладонові** (із зарядом вогнегасної речовини на основі галогенізованих вуглеводнів);

- **комбіновані** (із зарядом двох і більше вогнегасних речовин).

Викидання (подавання) вогнегасної речовини в різних типах вогнегасників здійснюється:

- під тиском газу-витискувача, який міститься в окремому малоліт-
ражному балоні;

- під тиском газу-витискувача, який постійно знаходиться в корпусі (такі вогнегасники називають закачними);

- під тиском газів, що утворюються у результаті хімічної реакції.

У назві вогнегасника великими літерами зазначається тип вогнегасника, а через дефіс - цифрами -- об'єм заряду (для водних, пінних та повітряно-пінних) або маса заряду (для порошкових, газових та комбінованих) із зазначенням номера відповідних технічних умов, наприклад: «**ВОГНЕГАСНИК ПОРОШКОВИЙ ВП-5 ТУ У 538885-003-95**». Інструкції щодо застосування вогнегасників містять пояснювальний текст і піктограми. Піктограми до способу приведення будь-якого

КЛАСИ ПОЖЕЖ

A – горіння твердих речовин

A1 – горіння твердих речовин, що супроводжуються тлінням (наприклад деревини, паперу, соломи, вугілля, текстильних виробів.)

A2 – горіння твердих речовин, що супроводжуються тлінням (наприклад пластмаси).

B – горіння рідких речовин

B1 – горіння рідких речовин що не розчиняються у воді (наприклад бензину, ефіру, нафтового палива), а також зріджуваних твердих речовин (наприклад парафіну).

B2 – горіння газоподібних речовин (наприклад спиртів, метанолу, гліцерину).

C – горіння газів.

C – горіння газоподібних речовин (наприклад побутового газу, водню, пропану).

D – горіння металів

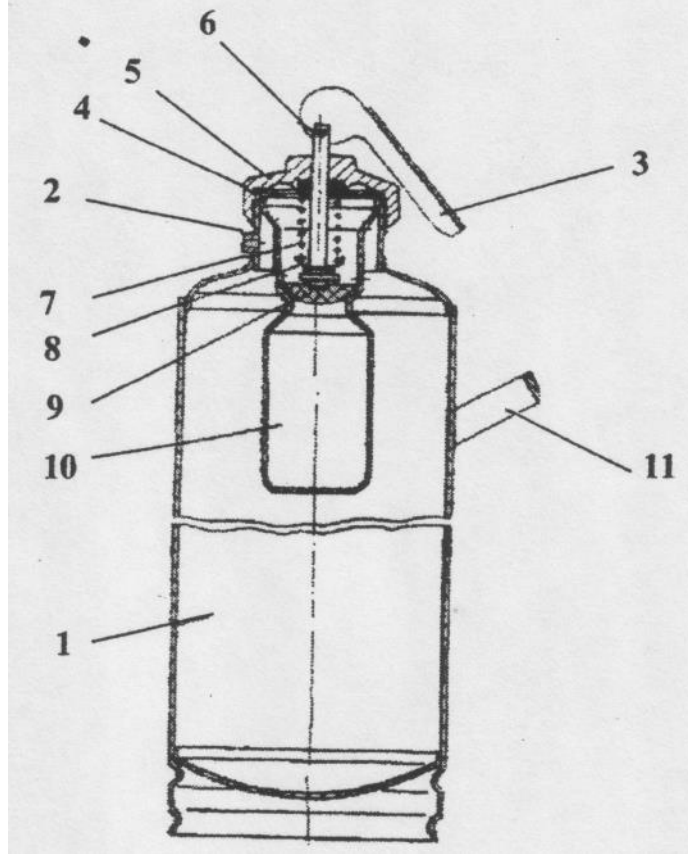
D1 – горіння легких металів, за винятком лужних (наприклад алюмінію, магнію та їх сплавів)

D2 – горіння лужних та інших подібних металів (наприклад натрію, калію).

D3 – горіння металомістких сполук (наприклад металлоорганічних сполук, гідридів металів).

вогнегасника до дії зображуються безпосередньо на корпусі вогнегасника. При маркуванні позначаються також класи пожеж, які можна гасити цим вогнегасником.

Пінні вогнегасники бувають хімічні і повітряно-хімічні і застосовуються для гасіння твердих матеріалів і горючих речовин невеликої площі. Найбільш поширеними є пінні вогнегасники ОХП-10, ОП-М, ОП-9ММ.

Вогнегасник хімічно-пінний ОХП-10:

1 - корпус; 2 - сприск; 3 - важіль запуску; 4 - кільце ущільнювальне; 5 - кришка; 6 - шток; 7 - пружина; 8 - шайба упорна; 9 - клапан; 10 - стакан; 11 - ручка.

Вогнегасник ОХП-10 являє собою сталевий балон об'ємом 10л. Балон закінчується горловиною з різьбою і отвором (сприском). На горловину нагвинчено кришку із штоком і ручкою. Отвір закрито мембраною, яка запобігає витіканню рідини і розривається під дією тиску 0,08.. 0,14 МПа. В балоні знаходиться лужна частина заряду - водний розчин двовуглекислої соди (бікарбонату натрію) з невеликою домішкою піноутворювача і кислотна частина -- суміш сірчаної кислоти з сульфатом заліза і алюмінію, яка знаходиться в поліетиленовому стакані всередині вогнегасника і закрита кришкою запірного пристрою. Щоб привести вогнегасник у дію, необхідно повернути ручку запірного пристрою на 180°, перевернути вогнегасник догори дном і направити сприск у вогнище пожежі. При повороті ручки відкривається кислотний стакан, і кислотна частина заряду виливається у балон, змішуючись з лужною частиною заряду. В результаті їх взаємодії утворюється діоксид вуглецю, який

інтенсивно перемішує рідину і піну. Тиск у балоні підвищується, і піна викидається через сприск назовні. Довжина струменя 6...8 м, термін дії- 60 с.

Якщо при використанні вогнегасника ОХП-10 на поверхню шкіри потрапила хімічна піна, то для запобігання подразненням та хімічним опікам необхідно промити це місце великою кількістю води.

Випускаються також густопінні хімічні (ОП-М) і хімічно-повітряні вогнегасники (ОХВП-10).

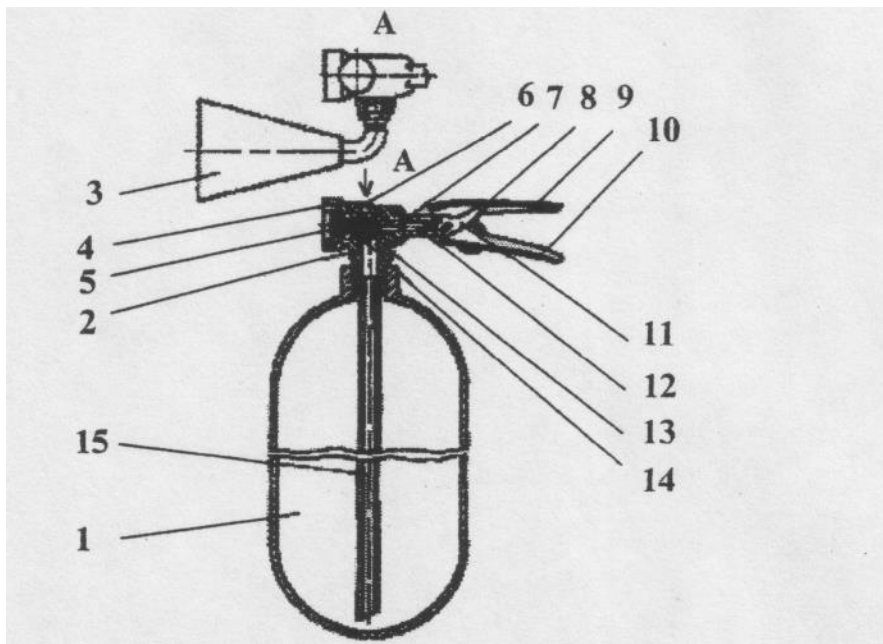
Повітряно-пінні вогнегасники бувають переносні ОВП-5, ОВП-9, ОВП-10.01 і стаціонарні ОВП-100.01, ОВПУ-250. Заправляються вони 6%-ним водним

розчином піноутворювача (ПО-1, ПО-6, ПО-11). Тиск в корпусі 1 утворюється стисненим діоксидом вуглецю, який знаходиться в спеціальних балонах 2 усередині вогнегасника. Вогнегасник приводиться в дію натиском пускового важеля 3, при цьому проколюється мембрана балону і діоксид вуглецю надходить у корпус. Повітряно-механічна піна утворюється в розтрубі 4, який виходить з корпусу.

Вогнегасники ОВП-5 і ОВП-10.01 мають відповідно такі основні технічні дані: продуктивність - 170 і 540 л; довжина струменя - 4...5 м; час дії - 20 і 45 с; повна маса - 7,5 і 14,0 кг.

До газових вогнегасників відносять вуглекислотні аерозольні і вуг-лекислотно-брометиллові. Вуглекислотні аерозольні вогнегасники випускаються переносні - ОУ-2, ОУ-3, ОУ-5, ОУ-8 і пересувні - ОУ-25, ОУ-80, ОУ-400.

Вуглекислотні вогнегасники застосовуються для гасіння пожежі класу В (горіння рідких речовин, крім тих, що можуть горіти без доступу повітря) та електроустаткування під напругою до 1 кВ.

Вогнегасники вуглекислотні ОУ-2 та ОУ-5:

1 - корпус; 2 - головка; 3 - розтруб; 4 - гайка; 5 - запобіжна мембрана; 6 - шайка; 7 - кільце ущільнювальне; 8 - запобіжна чека; 9 - важіль керування клапаном; 10-ручка; 11 -кулачок; 12-шток; 13-клапан; 14-пружина; 15 - трубка сифонна.

Для приведення в дію таких вогнегасників потрібно:

- розтруб вогнегасника 3 спрямувати на осередок пожежі (розтруб легко фіксується в зручній позиції для викидання вогнегасної речовини);
- видалити запобіжну чеку 8;
- натиснути на важіль керування клапаном 9, одночасно тримаючись за ручку 10.

Далі розпочати викидання вогнегасної речовини на осередок пожежі.

Під час гасіння пожежі класу В розтруб вогнегасника має бути спрямований в основу осередку пожежі, що знаходиться найближче до оператора. Не можна братися руками за розтруб, тому що температура снігоподібної вуглекислоти, що викидається, становить мінус 78 °С.

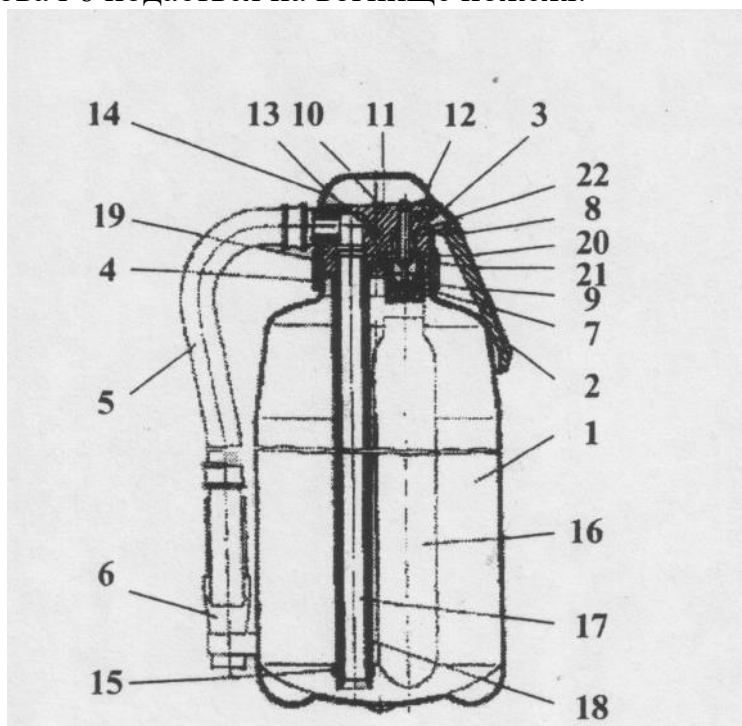
У балонах знаходиться рідкий діоксид вуглецю під тиском 6,0 МПа для переносних вогнегасників і 15,0 МПа -- для пересувних. Для приведення в дію переносний вогнегасник перевертають догори дном, розтруб направляють на вогнище і натискають на важіль затвору. Стиснений діоксид вуглецю виходить з балону, в результаті зниження тиску і розширення в розтрубі перетворюється в сніжну масу з температурою -30 °С. Дія такого вогнегасника комбінована -- охолоджує вогнище пожежі та ізолює його від кисню повітря.

Вогнегасник брометило-хладоновий ОБХ-3, хладоновий ОХ-3, вуглекислотно-брометилові вогнегасники ОУБ-ЗАд і ОУБ-7А застосовують для гасіння невеликих вогнищ, пожеж горючих речовин і матеріалів, електроустановок під напругою 380 В, у складських приміщеннях, на автомобілях, які перевозять пально-мастильні матеріали (ПММ), на бензоколонках. Вогнегасники ефективно працюють при температурі -60... +55 °С.

Вуглекислотно-брометилові вогнегасники за конструкцією подібні до вуглекислотних. Вогнегасним зарядом є суміш ЧНД - 97 % брометилу і 3 % діоксиду вуглецю. Термін дії вогнегасників - 20...30 с, довжина струменя - 3...4 м. Для викиду заряду у вогнегасник накачують повітря під тиском 0,86...0,9 МПа.

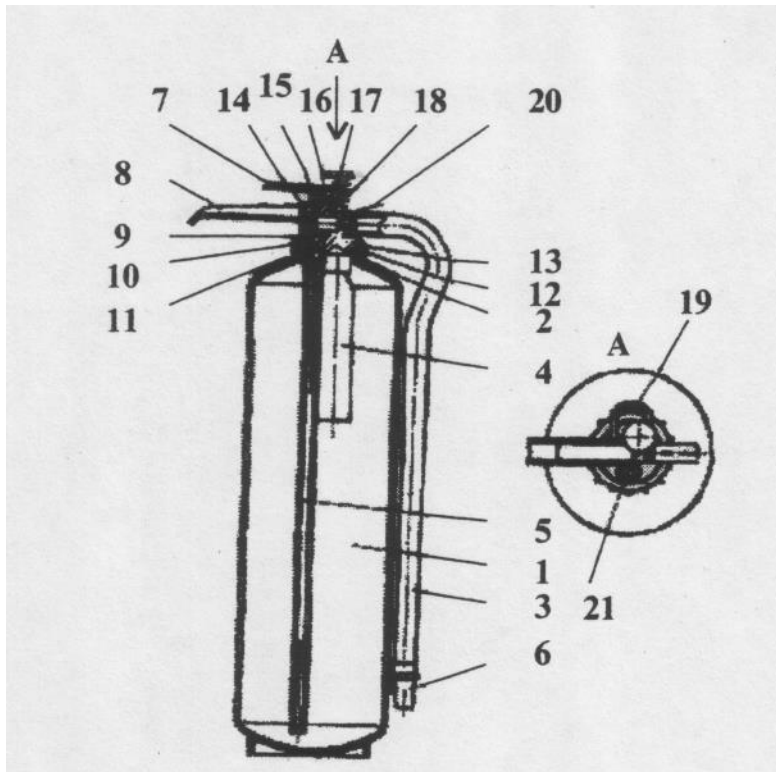
Порошкові вогнегасники застосовують для гасіння невеликих за площею пожеж горючих рідин, газів, електроустановок під напругою до 1000 В. Вони випускаються таких типів: ОП-1 «Момент», ОП-1Б «Момент», ОП-1 В «Момент», ОП-2А, ОП-2М, ОП-5.01; ОП-5.02, ОП-5А, ОП-5В; ОП-9, ОП-Ю(з), ОП-50, ОПС-10А, ОПС-10, ОП-100, ОППС-10, СП-120, ОП-250, вогнегасники порошкові уніфіковані ОПУ-2 і ОПУ-5.

Для приведення в дію вогнегасника ОП-9 потрібно: видалити запобіжну чеку 19; натиснути та відпустити кнопку 17, у результаті чого голка руйнує мембрану балона 4 та газ-витискувач надходить через отвори в голівці 2 та сифонну трубку 5 в корпус 1 вогнегасника, створюючи в ньому надлишковий тиск та виконуючи спущення вогнегасного порошку; натиснути на важіль керування 7, при цьому відкривається клапан 10 та вогнегасна речовина крізь сифонну трубку 5, рукав 3 та насадку-розпилювач 6 подається на вогнище пожежі.

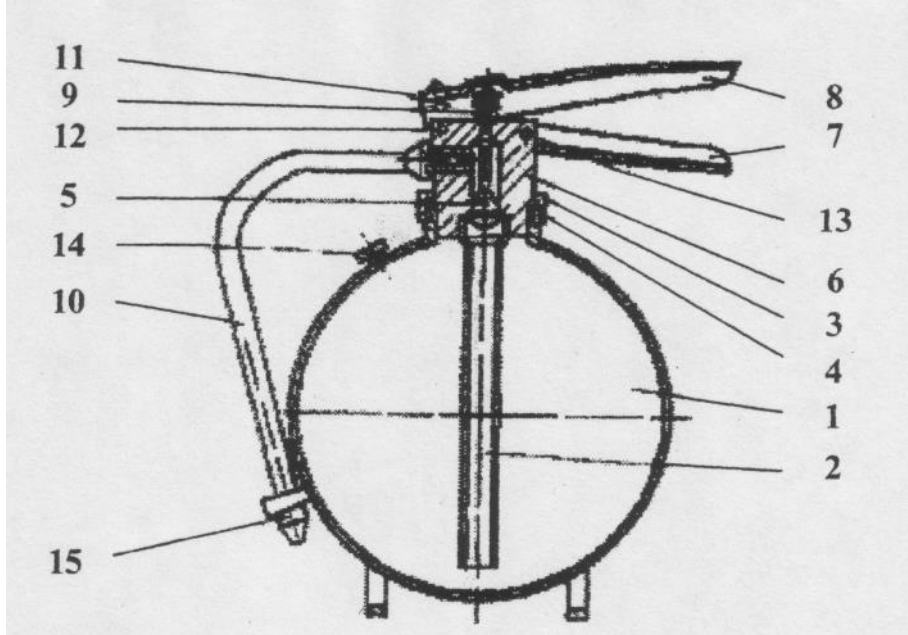
Вогнегасник порошковий уніфікований ОІУ-5:

1 - корпус; 2 - ручка; 3 - головка; 4 - гайка накладна; 5 - рукав; 6 - пістолет-розпилювач; 7 - голка; 8 - шайба; 9 - перехідник; 10 - підхват голки; 11 - запобіжна чека; 12 - вісь; 13 - штифт; 14 - кільце ущільнювальне; 15 - кільце гумове; 16 - балон з робочим газом; 17 - трубка сифонна; 18 - трубка газопідвідна; 19 - кільце ущільнювальне; 20 - пружина; 21 - шайба упорна; 22 - кільце ущільнювальне.

Вогнегасник порошковий ОП-9:

1 - корпус; 2 - головка; 3 - рукав; 4 - балон з робочим газом; 5 - трубка сифонна; 6 — насадка-розпилювач; 7 - важіль керування клапаном; 8 - ручка; 9 - кільце ущільнювальне; 10 - клапан; 11 - перехідник; 12 - гайка накладна; 13 - кільце ущільнювальне; 14-штифт; 15-пружина; 16-вісь; 17 - кнопка з голкою; 18-пружина; 19 - запобіжна чека; 20- кільце ущільнювальне; 21 - запобіжний клапан.

Вогнегасник порошковий уніфікований ОП-10 (з):

1 - корпус; 2 - сифонна трубка; 3 - гайка; 4 - кільце ущільнювальне; 5 - клапан; 6 - головка; 7 - рукоятка; 8 - важіль; 9 - пружина; 10 - рукав; 11 - запобіжна чека; 12 - вісь; 13 - заклепка; 14 - манометр; 15 - насадка. Для припинення викидання вогнегасної речовини необхідно відпустити важіль 7.

Переміщення голки для руйнування мембрани балону з газом-витискувачем може здійснюватися в інших моделях вогнегасників, наприклад, ОПУ-5, не натисненням кнопки, а підійманням ручки 2.

Для приведення закачного вогнегасника ОП~10(з) в дію необхідно взяти за ручку 7 та піднести до місця пожежі; опустити вогнегасник на землю та висмикнути запобіжну чеку 11; взяти вогнегасник за ручку 7, спрямувати насадку 15 на охоплену полум'ям поверхню та натиснути на важіль 8.

При цьому опускається клапан 5, і газопорошкова суміш надходить під дією тиску через сифонну трубку 2, канал у голівці 6, шланг 10 і насадок 15 і подається у вигляді струменя на вогнище пожежі. Для припинення викидання порошку необхідно важіль 8 відпустити.

Для створення тиску в корпусі встановлено балон з азотом, діоксидом вуглецю або повітрям, який знаходиться під тиском 15 МПа. Порошкові вогнегасники відрізняються один від одного сумішшю порошку, ємністю і пристроєм для подачі вогнегасного порошку.

Вогнегасник ОП-1В «Момент-2» найбільш поширений і представляє собою поліетиленовий корпус з запірно-пусковою голівкою, всередині якого розміщений балон з діоксидом вуглецю. Для приведення в дію вогнегасник треба перевернути догори дном, вдарити запірно-пусковою голівкою об тверду поверхню, при цьому пробка балона розкривається, діоксид вуглецю створює в корпусі тиск, і порошок викидається назовні. Час дії вогнегасника 10 с.

Крім вищеописаних вогнегасників промисловість випускає багато інших типів: аерозольний хладоновий (ОАХ-0,5), хладонові (ОХ-3, ОХ-7), рідинні (ОЖ-5, ОЖ-10),

автоматичні вогнегасники (УАП-А5, УАП-А8, УАП-А16).

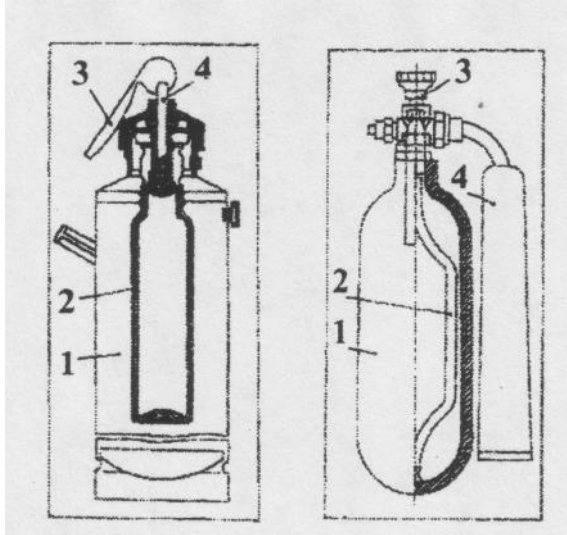
Принцип дії ВХПП ґрунтується на хімічній реакції змішування лугу та кислоти, які розміщуються ізольовано один від одного всередині корпусу вогнегасника. В основу дії ВПП покладено реакцію змішування води з піноутворювачем. Особливі переваги в експлуатації ВХПП та ВПП виділити досить складно, але є ряд негативних моментів: гранична температура їх використання (5...40 °С); вони призначені для первинного гасіння тільки пожеж класу А (горіння твердих речовин) та В (горіння рідких речовин).

В основу порошкового вогнегасника покладено дію порошка, викинутого з допомогою стисненого повітря. Ці вогнегасники бувають двох типів: балонні (до аббревіатури додається літера Б: ВП-5Б...) та закачувальні (ВП-3, ВП-5). Для користування ними необхідно: пробити балон із стисненим повітрям (за допомогою чеки чи продавлюванням клапана), почекати кілька секунд (якщо вогнегасник балонного типу) і спрямувати струмінь на вогнище. Порошок, потрапляючи на вогонь, утворює повітронепроникну плівку, під якою й припиняється горіння через відсутність кисню.

Вогнегасники цього виду рекомендується використовувати на об'єктах народного господарства, на транспортних засобах і в побуті при первинному гасінні пожеж класу А, Б та С (газоподібні речовини). При техобслуговуванні цих вогнегасників першу перезарядку треба робити через 2 роки з моменту їх виготовлення, а потім щорічно.

Дія вуглекислотного вогнегасника ґрунтується на викиданні під високим тиском вуглекислоти, яка витісняє кисень з вогнища пожежі, створюючи так званий вакуумний ефект і охолоджуючи місце горіння. Ці вогнегасники дуже надійні в експлуатації, мають миттєву готовність і не потребують техобслуговування (розраховані на 10 років з моменту виготовлення), їх рекомендується використовувати в офісних приміщеннях, на транспорті чи в електроустановках напругою до 1 кВ.

Пінні вогнегасники (рис.1) використовують для гасіння загорянь майже всіх твердих речовин і деяких рідин (бензин, нафта та ін.). Одним вогнегасником можна загасити рідину на площі 0,75... 1 м². Для запуску вогнегасника в роботу необхідно шпилькою прочистити сприск, повернути важіль до відказу (на 180° у вертикальній площині), взяти вогнегасник лівою рукою за бокову ручку, а правою - за дно і швидко перевернути його кришкою вниз (вогнегасник не вимагає яких-небудь ударів для приведення його в дію). Енергійно струснути вогнегасник і спрямувати струмінь піни в сторону полум'я. Довжина струменя піни - близько 8 м, тривалість роботи -- 60...65 с. Пінним вогнегасником забороняється гасити електроустановки, які знаходяться під напругою, тому що піна є провідником електричного струму.

Вогнегасники ОХП-10 та ОХВП-10 мають бути знятими з виробництва як такі, що не відповідають вимогам державного стандарту України ДСТУ 3675-98, введеного в дію з 01.01.1999 р. (не обладнані пристроями для переривчастого викидання вогнегасної речовини).

Для гасіння вогню на електричних установках, які знаходяться під напругою, застосовують газові вогнегасники (рис.2). Довжина викидаючого струменя досягає 2...2,5 м, тривалість гасіння вогню - 30...40 с.

Газовий вогнегасник ОУ-2 (рис. 3, б):

а) взяти вогнегасник за рукоятку і піднести його як можна ближче до вогнища пожежі;

б) повернути розтруб в сторону вогнища (рис. 3, б -1);

в) за допомогою маховичка відкрити вентиль (рис. 3, б - II);

г) енергійно струснути вогнегасник і спрямувати струмінь білого порошку ("снігу") в сторону вогнища.

Порошковий вогнегасник ОПС-6 (ОПС-10) (рис. 3, в):

а) піднести вогнегасник як можна ближче до вогнища пожежі;

б) різко повернути пусковий важіль на 180° (рис. 3, в -1)

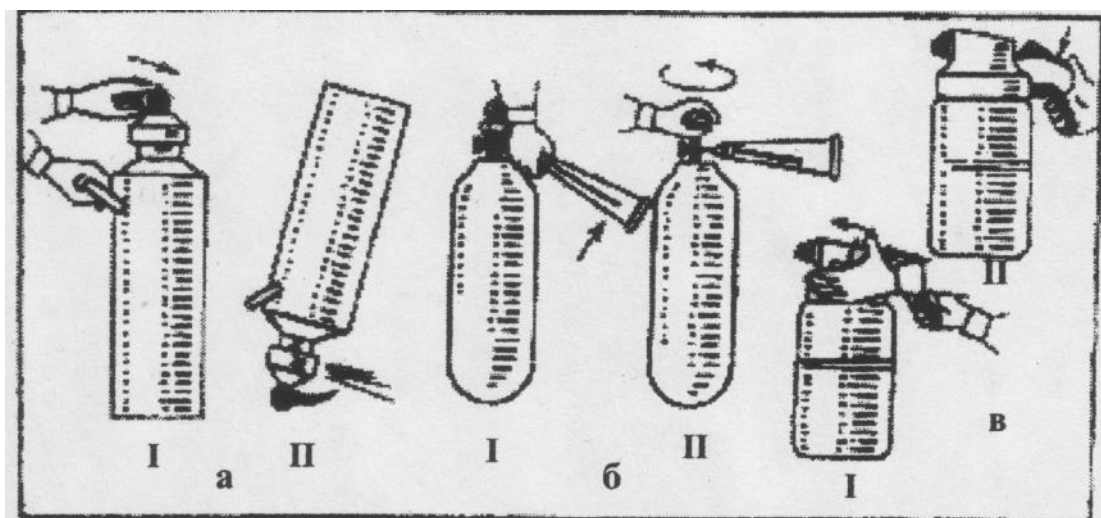

Рис. 3. Прийоми гасіння пожежі вогнегасниками:

- в) спрямувати сопло в основу полум'я;
- г) натиснути на пусковий гачок (рис. 3, в - II).

Вогнегасники слід встановлювати у коридорах, біля входів або виходів з приміщень, а також у пожежонебезпечних місцях, безпосередньо на технологічному обладнанні, транспортних засобах так, щоб виключалась можливість прямого попадання на них сонячних променів і безпосередній вплив опалювальних та нагрівальних приладів.

Введенні в експлуатацію вогнегасники повинні мати:

- інвентарні номери за прийнятою на об'єкті системою нумерації;
- пломби на пристроях ручного пуску;
- бірки та маркірування на корпусі;
- червоне сигнальне фарбування згідно з державними стандартами.

Після використання, а також у випадку, коли у вогнегасників зірвані пломби, їх необхідно негайно направити на перезарядження або перевірку.

III. Правила гасіння пожежі.

Своєчасні і точні дії під час пожежі допомагають рятувати людей і матеріальні цінності. Пам'ятайте: попередити пожежу легше, ніж її загасити.

При появі вогню, диму чи запаху гарива слід терміново повідомити по телефону 01 пожежну охорону та організувати евакуацію людей. Одночасно з гасінням пожежі організувати евакуацію і захист матеріальних цінностей. Потерпілому, який втратив свідомість, роблять штучне дихання.

Під час пожежі слід дотримуватись таких правил:

1. При загорянні ізоляції проводів або обмоток електродвигунів перш за все вимикають їх з електричної мережі. Гасити електроустановки під напругою за допомогою води або пінного вогнегасника забороняється.

2. Під час гасіння верхніх частин стін, стелі або високих предметів вогнегасник потрібно тримати під кутом до підлоги не менше 15°.

3. Якщо пінним вогнегасником гасять горючі рідини, то струмінь спочатку спрямовують на краї утвореної калюжі, а потім поступово покривають піною всю її поверхню.

4. Переміщуватись у задимленому приміщенні необхідно вздовж стіни і зігнувшись, оскільки внизу диму менше. Рот і ніс перекривають хустинкою, змоченою у воді.

5. У цілях запобігання швидкому розповсюдженню пожежі до прибуття пожежної охорони не рекомендується відкривати вікна.

Під час пожежі слід остерігатися впливу високих температур, задимлення та загазованості, завалення будівельних конструкцій, вибухів балонів з газами, технологічного обладнання та приладів, ураження електричним струмом, падіння в негороджені отвори, падіння підпалених дерев та провалу в ґрунт, що прогорів.

Небезпечно входити в зону задимлення, якщо видимість менше 10 м.

Необхідно пам'ятати, що малі діти у разі пожежі від страху часто ховаються під ліжка, в шафах, забиваються в куток.

При рятуванні потерпілих з будівель, що горять, та при гасінні пожежі

необхідно дотримуватись таких правил:

- перед тим, як увійти в палаюче приміщення, накритися з головою мокрим покривалом, пальтом, плащем, цупкою тканиною;

- двері в задимлене приміщення відкривати обережно, поволі, прикриваючи корпус тіла дверним полотном, для того щоб уникнути спалаху полум'я від швидкого припливу свіжого повітря;

- у сильно задимленому приміщенні пересуватися поповзом або схилившись;

- для захисту від чадного газу по можливості дихати крізь зволожену тканину;

- якщо виникло займання одягу, лягти на землю (підлогу) та перекачуватися для збиття полум'я (бігти не можна, тому, що полум'я може ще збільшитися);

- побачивши людину в одязі, що горить, треба накинути на неї пальто, плащ або будь-яке покривало (кошму) та щільно притиснути;

- при гасінні пожежі використовувати вогнегасники, пожежні крани, а також воду, пісок, землю, покривала та інші засоби;

- вогнегасні речовини спрямовувати в місця найбільш інтенсивного горіння та не в полум'я, а на поверхню, що горить;

- якщо горить вертикальна поверхня (конструкція), воду треба подавати в її верхню частину.

На персонал об'єктів та населення покладені функції тільки первинних дій у разі пожежі, тобто до прибуття підрозділів пожежної охорони. Тому викликати пожежну охорону слід негайно у всіх випадках виникнення пожежі.

Розроблено:

Фахівець з охорони праці

Олена ХОМИНА